

COMUNICACIONS - TANDAA

dijous, 17 novembre, 2016 - 15:00

Comunicant: Alomar i Canyelles, Antoni I.

Títol: *El primer model de prosa catalana i els canvis en les dues primeres versions catalanes del Llibre de contemplació en Déu de Ramon Llull*

Resum

Els manuscrits del segle XIII de les obres catalanes d'aquest segle comparteixen trets occitans i un origen septentrional (*Vides de sants rosselloneses, Homilies d'Organyà. Crònica de Bernat des Clot*). El manuscrit de 1283 del *Llibre de Contemplació en Déu* (LC) de Ramon Llull, escrit a una Corona de Mallorca amb un gran pes de les terres septentrionals i occitanes, presenta els mateixos trets. Aquests elements s'han atribuït a l'occità, però són trets arcaics catalans compartits amb l'altra llengua. D'altra banda, la part del *Thalamus parvus* de Montpeller contemporània és escrita en un model de llengua occitana molt propera al català de les obres esmentades. Sembla, doncs, que aquestes obres reflecteixen un primer model de prosa catalana proper a l'occità, posteriorment «desoccitanitzat» i que el canvi es troba documentat en les diferències entre els dos primers còdexs del LC. En la història del català hi hagué canvis influïts per canvis de dinastia i d'orientació geopolítica (Barcelona – Trastàmara – Unió dinàstica amb Castella). Massa incipient l'ús del català just després de Muret, els canvis s'esdevingueren primer en la prosa amb la primera reincorporació de la Corona de Mallorca a la d'Aragó i més envant en la poesia, en temps d'Ausiàs Marc.

Comunicant: Beattie, Pamela

Títol: *Language and Orthodoxy: the Latin Translation of Llull's Llibre contra Anticrist*

Resum

The *Liber contra Antichristum* is the Latin version of Llull's original Catalan *Llibre contra Anticrist* written about 1274-1276. The Latin translation/redaction of this short treatise is important for a number of reasons, not the least of which is the fact that it apparently breaks the pattern of Llull's approach to multilingual versions of his texts in that there seems to be a lengthy gap of at least fifteen years between the composition of the original and the new version (produced c. 1290-1292). It was precisely at this time that the Spiritual Franciscans, and especially some of the theological and apocalyptic ideas of Peter John Olivi himself, were coming under intense scrutiny both within the Franciscan order itself and at the papal curia. This paper argues that it is very likely that Llull (or his followers) produced the Latin version of the *Llibre contra Anticrist* in order to emphasize his own orthodoxy and put distance between his eschatological ideas and those of the more radical apocalyptic writers of his time. Comparison of the two versions of the treatise illustrates Llull's careful attention to issues of language and orthodoxy.

Comunicant: Compagno, Carla / Colomba, Coralba

Títol: *Paratesti lulliani: una classificazione preliminare*

Resum

I libri dell'Arte di Raimondo Lullo sono caratterizzati dalla presenza di elementi paratestuali. Si tratta di alfabeti ausiliari, diagrammi e figure, ma anche glosse e note filosofiche, formule o semplici termini, e persino lodi allo stesso Lullo. Il paratesto è strettamente connesso all'elaborazione dottrinale del nostro autore, e diviene strumento funzionale alla trasmissione dell'Arte. La nostra analisi vuole in primo luogo individuare le caratteristiche del paratesto lulliano e proporre una classificazione, distinguendo gli elementi autenticamente elaborati dal maiorchino a corredo dei suoi testi da quelli prodotti dalla scuola lulliana e dal lullismo in generale e testimoniati da una vasta tradizione manoscritta. È possibile affermare, persino, che alcune forme paratestuali rivelino una parentela filologica tra i testimoni che li conservano, consentendoci di applicare gli strumenti propri della critica del testo e della storia della tradizione anche su di essi. È possibile altresì tracciare un'evoluzione di questi elementi, dettata dagli interessi specifici che l'Arte lulliana suscitò nella comunità scientifica in epoche diverse. In questo senso,

lo studio si propone di determinare il valore ‘speculativo’ che questi paratesti assumono nel discorso artistico e nell’opera lulliana tout court, comparando occasionalmente nella vasta produzione dell’autore. Il paratesto lulliano, da mero ausilio didattico, supera l’originaria funzione semiotica di contorno al testo per diventarne elemento strutturale, acquisendo talvolta una propria autonomia concettuale.

Comunicant: Gadea, Ferran

Títol: *Ramon Llull i els joglars*

Resum

Els joglars són l’agent de diversió de la societat medieval, els professionals de l’espectacle. Com els defineix un escriptor coetani de Llull, antic membre de l’estament, *joglars dan alegre cortesia*.

La condemna de l’autor sobre aquest segment de la societat per motius morals és constant i contundent. S’inicia al *Llibre de contemplació*, es reitera al *Llibre de l’orde de cavalleria*, es perllonga al *Blanquerna*, al *Llibre de meravelles*...

Tanmateix el sentit pragmàtic de l’autor, que concep la creació literària des d’un punt de vista instrumental al servei dels seus elevats objectius, justifica que la condemna vagi acompanyada d’una proposta: la seva reconversió, mitjançant la tècnica del *contrafet al diví*. Aquesta operació de subversió literària esdevé molt productiva i reïx en la figura del *Joglar de Valor*. L’autor se serveix d’aquest procediment per despullar el joglar del repertori original i dotar-lo d’un catàleg nou, de caire espiritual.

Els valor documental d’alguns textos de Ramon Llull en romanç, ajuda a entendre l’activitat i la influència dels professionals de l’espectacle a l’edat mitjana. Llull situa els joglars als carrers i places de les ciutats, en el seguici d’una núvia (*Blanquerna*), en els banquets reials, (*Llibre de les bèsties*), entorn la taula de bisbes i nobles (*Blanquerna*), en entrevistes de Fèlix amb l’ermità (*Llibre de meravelles*)... L’objectiu del treball és: 1) examinar la figura del joglar i observar la seva presència en escenaris diversos de la vida pública i privada 2) analitzar les causes de la condemna fulminant de l’autor 3) constatar la utilització que Llull en fa, mitjançant la manipulació, de la figura del joglar per sotmetre-la als seus objectius.